

Begroting 2013 in kort bestek

Koers en ambitie

Het komende jaar 2013 staat in het teken van ontwikkeling: we hebben de afgelopen jaren onze visie in belangrijke beleidsontwikkelingen vertaald, die we nu verder ontwikkelen en uitvoeren. Dat geldt bijvoorbeeld voor het subsidiebeleid Back2Basics, voor de kanteling in de WMO, voor het opstellen van het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan, voor onze samenleving - onder andere in de regio Hart van Brabant -, voor het stimuleren van de toeristische en economische infrastructuur van onze gemeente, voor de aanpak van het iDOP in Riel. We hebben het over ontwikkeling, omdat op al deze terreinen stappen worden gezet. Stappen die passen bij onze keuze voor Goirle als ontwikkelgemeenten: gerichte groei, sociaal sterk en actief, dynamisch, open voor samenwerking, maar met behoud van de eigen bestuurlijke zelfstandigheid. Onze rol is daarbij regisserend waar noodzakelijk, faciliteren waar mogelijk.

In deze economisch en financieel uitdagende tijden moet de gemeente ook een evenwichtskunstenaar zijn: in 2013 houden wij de begroting in balans, met geen of minimale verhoging van lasten voor inwoners. Een sluitende begroting, zonder noodgreep in de gemeentelijke reserves. Dat daarbij zowel inwoners tevreden zijn, zoals blijkt uit de tweejaarlijkse benchmark, én de gemeente ook landelijk goed scoort: nummer 12 op Elseviers lijst van beste gemeenten: dat beschouwen we als een stimulans voor onze inzet.

Programmabegroting en plaats in cyclus

De programmabegroting 2013 is één van de documenten van de cyclus die begint met het Bestuursprogramma 2010-2014 van uw raad en het collegeprogramma 2010-2014 als uitvoeringsprogramma. De begroting 2013 geeft aan hoe we dat jaar het voorgenomen beleid uitvoeren, welke maatregelen we nemen en welke middelen we daarvoor inzetten.

In de Voorjaarsnota ter voorbereiding op de begroting 2013 heeft de raad ingestemd met de geschetste kaders. Die uitgangspunten hadden betrekking op aantallen inwoners, woningen, leerlingen, loon- en prijsontwikkelingen, rentepercentages, gemeentelijke belastingen en heffingen. Op basis van deze uitgangspunten zijn nu de ramingen voor de producten en de beheerstoelichting samengesteld.

In het besluitvormingsproces rondom de Voorjaarsnota voor 2012 en de begroting voor 2012 is nadrukkelijk stil gestaan bij de afweging wat voor type gemeente Goirle in meerjarig perspectief zou moeten zijn. Daarbij heeft u gekozen voor het accent van de ontwikkelgemeente. In de Voorjaarsnota voor 2013 (vastgesteld 15 mei 2012) is opnieuw en nadrukkelijk de ontwikkelgemeente als vertrekpunt gehanteerd. Dit vertrekpunt heeft bij keuzes over bezuinigingsopties als leidraad gediend, al is (op onderdelen) ook gekozen voor bezuinigingen uit de andere scenario's. Leidend daarbij is onze ambitie om de belastingdruk voor burgers niet of nauwelijks te verhogen, ondanks de bezuinigingsopdracht waarmee de gemeente geconfronteerd wordt.

Omgevingsanalyse

De omgevingsanalyse in de Voorjaarsnota geeft aan welke ontwikkelingen er spelen, wat er op ons afkomt, hoe we denken daarmee om te gaan en welke maatregelen wij noodzakelijk achten. De begroting 2013 is de verdere doorvertaling van deze koers. De belangrijkste ontwikkelingen in de Voorjaarsnota vatten wij als volgt samen:

- Minder geld (lagere algemene uitkering) door aanvullende kortingen vanwege het terugdringen van het begrotingstekort conform de Europese afspraken;
- Een nog steeds slechte economische situatie die ook gevolgen heeft voor lokale personen, bedrijven en instellingen;

- Toename gemeentelijke taken op basis van de uitkomsten van het regeerakkoord, waarvan de uiteindelijke consequenties nog niet te becijferen zijn;
- Samenwerking, subsidiemogelijkheden, vormen van "anders" werken: deze ontwikkelingen bieden kansen die echter nog niet concreet te duiden zijn;
- Een verwachte toename van het aantal bijstandsuitkeringen.

Hoe staan we er voor?

Het merendeel van de onderwerpen in ons Collegeprogramma is uitgevoerd, dan wel in gang gezet. Sommige zaken vragen om blijvende aandacht en komen binnen het bestek van deze nota per programma expliciet nog aan de orde. Wij noemen u de intergemeentelijke samenwerking, de uitvoering van de Wmo, grondexploitaties en het accommodatiebeleid.

Dat de gemeentelijke inspanningen gewaardeerd worden, blijkt uit de uitkomsten van de recent gehouden tweejaarlijkse benchmark Waarstaatjegemeente.nl. De ontwikkeling van de waarderingcijfers in de benchmark zijn in dat verband relevant: de tevredenheid van Goirlenaren en Rielenaren over hun gemeente groeit nog steeds ten opzichte van vorige jaren. Bovendien ligt onze score op bijna alle deelgebieden boven het landelijk gemiddelde.

Hoe gaan we verder?

De vraag rijst of we als gemeente alleen verder kunnen of dat we nadrukkelijk de samenwerking moeten zoeken. De discussie hierover is nadrukkelijk op gang gekomen. De raad bepaalt de spelregels die we hanteren bij de verkenning van de mogelijkheden. In het programma Bestuur gaan we uitgebreider hier op in. Als voornaamste kader hanteren wij het uitgangspunt dat intergemeentelijke samenwerking zich dient te richten op het behoud van bestuurlijke zelfstandigheid op langere termijn.

Risico's

Op basis van de door de raad vastgestelde nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen zijn de lopende risico's in kaart gebracht, geduid en gekwantificeerd. Geconstateerd is dat de aanwezige weerstandcapaciteit voldoende groot is. Recent zijn ook de grondexploitaties opnieuw tegen het licht gehouden en gewogen. Wij achten het van groot belang lopende risico's tot een minimum te beperken en uw raad eventuele keuzes voor te leggen.

Nieuw beleid

Wij bieden u nu een begroting aan waarin slechts op beperkte schaal geld is vrijgemaakt voor nieuw beleid. Wij hebben ons daarbij gericht op hoogst noodzakelijk zaken. Op andere vlakken is er sprake van grote terughoudendheid en verlaging van budgetten.

De voornaamste investeringen zijn de volgende:

• reconstructie van wegen
(eenmalig in 2013 met € 400.000,00 verlaagd)	€ 1.087.000,00
• investeringen in riolering	€ 1.636.000,00
• investering in achterstallig onderhoud openbare verlichting	€ 83.000,00
• investering renovatie Molenpark	€ 105.000,00

Het totale overzicht wordt gepresenteerd op bladzijde 7 van dit document.

Bij de personele inzet is rekening gehouden met een bezuiniging van € 80.000,00 door ontstane vacatures niet direct in te vullen (vacaturevoordeel). Dit is € 20.000,00 lager dan eerdere bezuinigingen bij de personele inzet omdat er minder medewerkers vertrekken en dus minder vacatures ontstaan om dit voordeel mee te behalen.

Wij bieden u een begroting aan waarin de totale belastingdruk ten opzichte van 2012 nauwelijks wijzigt. Er is sprake van een beperkte verhoging (2,5 % behoudens indexering) van de onroerend zaakbelasting om zo begrotingsruimte te creëren. Daar staat tegenover dat de tarieven voor de afvalstoffenheffing dalen; ook de rioolheffing blijft nagenoeg op het hetzelfde peil zodat de totale belastingdruk ten opzichte van 2012 nauwelijks wijzigt.

Financiële positie

Op basis van de verwerking van de voorstellen uit de Voorjaarsnota werd een voordelig saldo verwacht van € 29.000,00. Omdat de gemeenteraad een motie heeft aangenomen om geen toeristenbelasting in te voeren kan de geraamde opbrengst van € 8.000,00 niet worden ingerekend zodat het batig saldo wordt bijgesteld naar € 21.000,00.

De begroting 2013 in concept sloot met een nadelig saldo van € 403.000,00. Dit is een gevolg van diverse nadelige en voordelige mutaties ten opzichte van de begroting 2012.

De nadelige mutaties hebben betrekking op:

• lagere algemene uitkering op basis van de junicirculaire In de VJN was rekening gehouden met een korting van € 425.000,00 en de korting valt hoger uit	€ 168.000,00
• lagere opbrengst bouwvergunningen De raming voor leges is verlaagd met € 165.000,00 naar € 300.000,00. Een gedeelte van de verlaging wordt gecompenseerd door de inzet van de egalisatie reserve bouwvergunningen	€ 90.000,00
• hogere bijdrage Hart van Brabant	€ 20.000,00
• verlagen van de post vacaturevoordeel	€ 20.000,00
• hogere bijdrage Veiligheidsregio	€ 10.000,00
• hogere storting in de voorziening pensioenen bestuurders	€ 9.000,00
• minder leges inkomsten burgerzaken	€ 20.000,00
• een lagere toerekening van uren aan kapitaalwerken en grondexploitatie	€ 35.000,00
• vervallen huuropbrengst H. Dunantstraat 4	€ 15.000,00
• een lager dividend van de BNG	€ 15.000,00
• diverse kleine mutaties	€ 22.000,00
Totaal nadelige mutaties	€ 424.000,00

Om tot een sluitende begroting te komen worden de volgende maatregelen voorgesteld:

• verlaging van de rekenrente van 4,5% naar 4%	€ 105.000,00
• het budget voor de dementieconsulent waarvoor in de VJN middelen waren vrij gemaakt is alsnog ten laste van de budgetten Wmo gebracht	€ 30.000,00
• de boekwaarde van (€ 83.000,00) van de investering bodemverontreiniging centrum wordt ineens afgeschreven ten laste van de AWR hetgeen budgettaire ruimte oplevert van	€ 18.000,00
• als gevolg van de aanbesteding van de projecten Spoorbaan en Nieuwkerksedijk wordt het totale krediet met 1 miljoen verlaagd. Het gedeelte dat betrekking heeft op wegen levert budgettaire ruimte op van	€ 36.000,00

• ingerekend wordt een gedeelte van het btw voordeel onderhoud sportterreinen	€ 25.000,00
• lagere uitgaven leerlingenvervoer vanwege de nieuwe aanbesteding	€ 56.000,00
• verdere verhoging van de ozb opbrengst op basis van de verstrekte gegevens van TOG	€ 40.000,00
• verhoging van de ozb met 2,5% om begrotingsruimte te creëren	<u>€ 95.000,00</u>
Totaal voordelige mutaties	€ 405.000,00

Na deze maatregelen sluit de begroting 2013 met een batig resultaat van € 2.200,00 en daarbij zijn de lasten van het nieuwe beleid reeds verwerkt.

Lasten nieuw beleid

In hoofdstuk 5 van de programma is een overzicht opgenomen van de lasten van het nieuwe beleid

Lasten van het activiteitenplan investeringen die ineens worden gedekt	€ 343.350,00
Lasten van het activiteitenplan exploitatie-uitgaven incidenteel	<u>€ 126.000,00</u>
Totaal	€ 469.350,00

Het bedrag van € 343.350,00 wordt gedekt door aanwending van de reserve onderhoud gemeentegebouwen voor € 238.350,00 en € 105.000,00 wordt gedekt door aanwending van de AWR. De incidentele lasten in de exploitatie worden eenmalig gedekt door aanwending van de algemene weerstandsreserve. Daarnaast is er geld voor nieuw beleid dat ten laste komt van de aanwezige ruimte in de begroting.

Lasten van het activiteitenplan investeringen	€ 117.311,00
Lasten van het activiteitenplan exploitatie-uitgaven, structureel	<u>€ 82.082,00</u>
Totaal lasten activiteitenplan	€ 199.393,00

De meerjarenbegroting sluit afgerond met de volgende saldi:

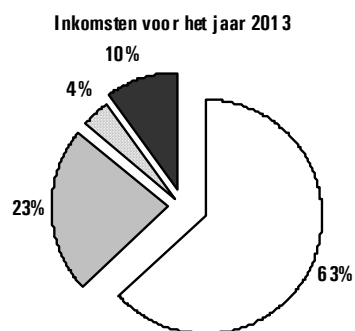
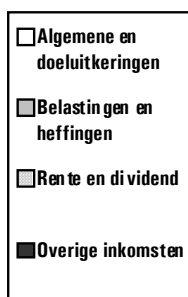
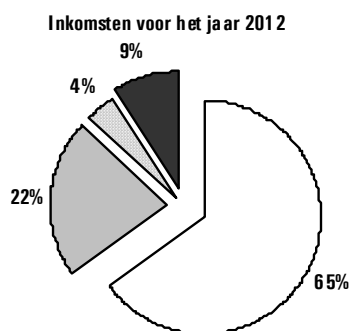
2014: € 200.000,00 V;
2015: € 245.000,00 N;
2016: € 29.000,00 V

Daarbij is rekening gehouden met de voorstellen uit de Voorjaarsnota om in meerjarig perspectief tot een sluitende meerjarenbegroting te komen. Voor een specificatie van de bedragen die zijn ingerekend voor die jaren, wordt verwezen naar het overzicht zoals opgenomen in de financiële positie onderdeel meerjarenbegroting.

Waar komt het geld in 2013 vandaan:

exclusief grondexploitatie

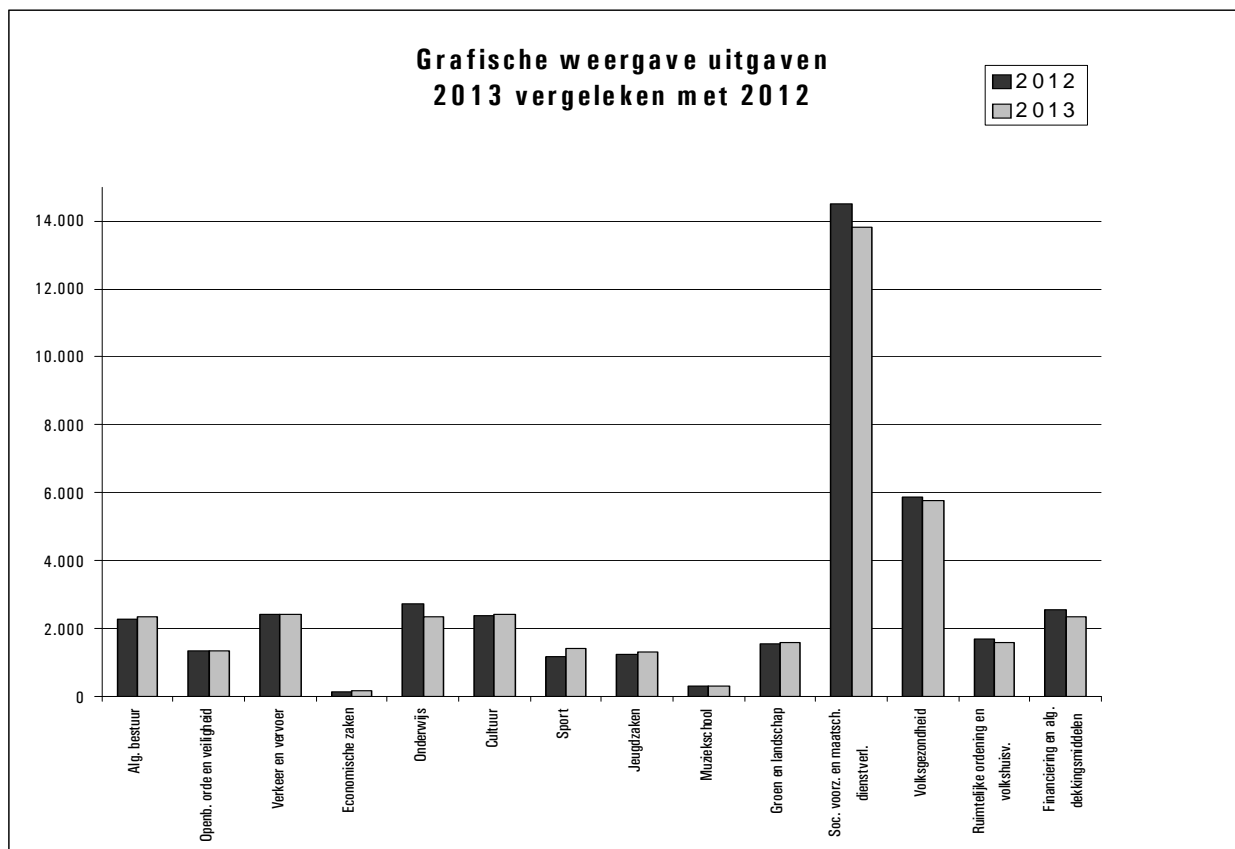
	2012	2012	2013	2013
	Bedrag totaal	Per inwoner	Bedrag totaal	Per inwoner
Bedrag x	€ 1.000,00	€ 1,00	€ 1.000,00	€ 1,00
Rijk: algemene uitkering	18.437	805,11	18.245	796,72
Rijk: doeluitkeringen	7.813	341,18	6.629	289,48
Gemeente: onroerende zaak belasting	3.653	159,52	4.032	176,07
Gemeente: rioolheffing	2.176	95,02	2.271	99,17
Gemeente: afvalstoffenheffing	2.019	88,17	1.894	82,70
Gemeente: overige heffingen	951	41,53	780	34,06
Gemeente: rente en dividenden	1.667	72,79	1.478	64,54
Gemeente: beschikking over reserves	1.334	58,25	2.015	88,00
Overige inkomsten	2.259	98,65	1.927	84,15
	40.309	1.760,22	39.271	1.714,89

Waar wordt het geld aan besteed?

De gemeentelijke dienstverlening is onderverdeeld in een 52 tal producten, waarvan er een aantal een puur intern karakter hebben. De gemeentelijke producten kunnen ook gezien worden als werkterreinen of taakvelden. Wanneer deze enigszins grofmazig gerubriceerd worden kan de volgende indeling worden gemaakt.

	Bedrag x € 1.000 2012	Bedrag x € 1.000 2013	Bedrag per inwoner 2012	Bedrag per inwoner 2013
Algemeen bestuur	2.299	2.364	100,39	100,39
Openbare orde en veiligheid	1.351	1.369	59,00	59,00
Verkeer en vervoer	2.439	2.421	106,51	106,51
Economische zaken	153	169	6,68	6,68
Onderwijs	2.727	2.354	119,08	119,08
Cultuur	2.380	2.408	103,93	103,93
Sport	1.198	1.426	52,31	52,31
Jeugdzaken	1.241	1.316	54,19	54,19
Muziekschool	333	333	14,54	14,54
Groen en landschap	1.560	1.598	68,12	68,12
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	14.516	13.803	633,89	633,89
Volksgesondheid	5.860	5.763	255,90	255,90
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	1.698	1.585	74,15	74,15
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	2.554	2.362	111,53	111,53
Totaal	40.309	39.271	1.760,22	1.760,22

Waar geven wij in 2013 extra geld aan uit (nieuwe investeringen)?

	Investering 2011	Lasten
◆ Noodaggregaat gemeentehuis	50.000	7.000
◆ Scanning en workflow	45.000	8.228
◆ Renovatie Molenpark	* 105.000	Reserve
◆ Gemeentelijk depot Fokmast	30.000	2.400
◆ Cyclische vervanging speeltoestellen	30.000	4.200
◆ Infrastructuurplan wegen	1.087.000	86.960
◆ Openbare verlichting	83.052	6.423
◆ Infrastructuurplan riolering	* 1.635.976	Rioolrechten
◆ Groot onderhoud gemeentegebouwen	* 238.350	Reserve
◆ Afspraakstelsysteem	15.000	2.100
Totaal investeringen en de daarbij behorende lasten	3.319.378	117.311

* Deze bedragen komen niet ten laste van de exploitatie omdat deze worden gedekt door het rioolrecht respectievelijk wordt beschikt over de daarvoor gevormde reserve.

Extra structurele lasten in de begroting 2013 als gevolg van uitgaven in de exploitatie:

◆ Kosten digitaal opvragen bouwvergunningen	2.500
◆ Scanning en workflow	11.400
◆ Front office belastingen	10.000
◆ Werkzaamheden wet BIBOB	13.000
◆ Vitaal Leisure landschap	15.000
◆ Budget voor verwijderen bomen	3.000
◆ Onderhoud civiel technische werken	8.750
◆ Uitbreiding uren dementieconsulent	6.000
◆ Schoolmaatschappelijk werk VO	7.432
◆ Afspraakstelsysteem	5.000
Totaal structurele uitgaven in exploitatie 2013	82.082

Extra incidentele exploitatielasten in de begroting 2013 (incidentele dekking)

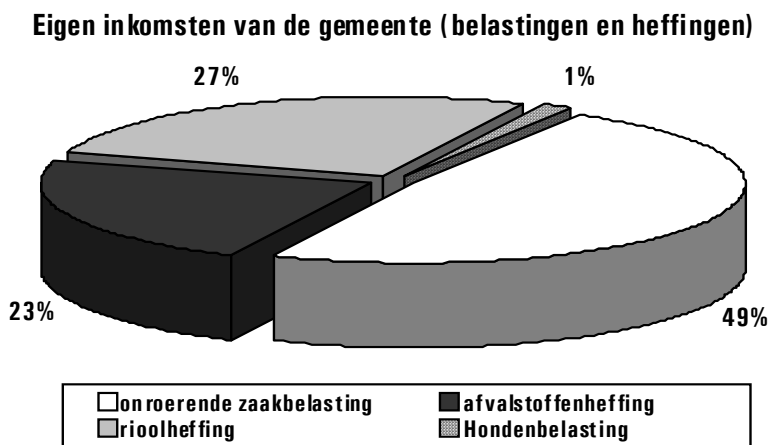
◆ Bestuurlijke samenwerking	p.m	t.l.v. AWR
◆ Digitalisering archief	100.000	t.l.v. AWR
◆ Stimuleringsfonds economisch en recreatief beleid	10.000	t.l.v. AWR
◆ Advieskosten groenstructuurplan	16.000	t.l.v. AWR
Totaal incidentele uitgaven in exploitatie 2013	126.000	

Gemeentelijke belastingen en heffingen

Rekening is gehouden met een verhoging van de onroerend zaakbelastingen in 2012 van 4,9%. Dit betreft het percentage van de inflatiecorrectie (1 mei 2011- 1 mei 2012) en voorts een extra verhoging om begrotingsruimte te creëren. De tarieven voor afvalstoffenheffing dalen en de rioolheffing blijft nagenoeg op hetzelfde peil en de leges moeten worden verhoogd teneinde het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid te kunnen handhaven.

Voor 2013 zijn de volgende opbrengsten geraamd:

Onroerende zaakbelastingen	€ 4.032.000
Afvalstoffenheffing	€ 1.894.400
Rioolheffing	€ 2.270.800
Hondenbelasting	€ 110.500
Totaal	€ 8.307.700

Overzicht stijging ozb tarieven in Goirle:

2007	:	7,70% (met inbegrip van 4,4% btw afval en riolering) (2% niet doorgevoerd als gevolg van wettelijke bepalingen)
2008	:	8,00% (met inbegrip van 4,2% btw afval en riolering)
2009	:	8,10% (met inbegrip van 4,1% btw afval en riolering)
2010	:	9,70% (met inbegrip van 4,1% btw afval en riolering)
2011	:	1,10% (inflatiecorrectie)
2012	:	2,30% inflatiecorrectie)
2013	:	4,9% (inflatiecorrectie 2,4% en extra verhoging met 2,5%)

Overzicht gemeentelijke belastingdruk 2012:

In onderstaand overzicht vindt u de gemeentelijke woonlasten over 2012 gesplitst naar de éénpersoonshuishoudens en de meerpersoonshuishoudens. De derde kolom geeft de landelijke rangorde van de meerpersoonshuishoudens aan. Hoe lager de rangorde hoe lager de woonlasten.

Gemeentenaam	Éénpersoons-huishouden	Meerpersoons-huishouden	Rangorde meerpersoonshh.
Haaren	741	885	424
Hilvarenbeek	525	828	397
Alphen-Chaam	656	778	359
Reusel-De Mierden	501	757	329
Oisterwijk	543	751	323
Goirle	606	711	251
Boxtel	647	696	216
Loon op Zand	609	691	206
Dongen	588	686	189
Oirschot	517	680	170
Best	629	629	81
Baarle-Nassau	418	580	24
Gilze-Rijen	490	568	16
Breda	653	706	241
's-Hertogenbosch	565	623	74
Eindhoven	504	584	31
Tilburg	547	547	9

Ondanks het feit dat de grote gemeenten relatief hoge ozb-tarieven hebben is de gemiddelde belastingdruk in die gemeenten laag. Dat komt omdat deze gemeenten relatief véél goedkope woningen hebben.

Overzicht belastingdruk Goirle

woz-waarde	OZB eigenaar		RIO- eigenaar		RIO-gebruik		Afvalstoffen-heffing eenpers.huishouden		Afvalstoffen-heffing meerpers.huishouden	
	2012	voorlopig 2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
€ 150.000	€ 145,05	€ 152,16	€ 175,32	€ 176,12	€ 35,40	€ 35,52	€ 125,40	€ 110,28	€ 229,80	€ 218,64
€ 200.000	€ 193,40	€ 202,88	€ 175,32	€ 176,12	€ 35,40	€ 35,52	€ 125,40	€ 110,28	€ 229,80	€ 218,64
€ 250.000	€ 241,75	€ 253,60	€ 175,32	€ 176,12	€ 35,40	€ 35,52	€ 125,40	€ 110,28	€ 229,80	€ 218,64
€ 300.000	€ 290,10	€ 304,31	€ 175,32	€ 176,12	€ 35,40	€ 35,52	€ 125,40	€ 110,28	€ 229,80	€ 218,64
€ 350.000	€ 338,45	€ 355,03	€ 175,32	€ 176,12	€ 35,40	€ 35,52	€ 125,40	€ 110,28	€ 229,80	€ 218,64
€ 400.000	€ 386,80	€ 405,75	€ 175,32	€ 176,12	€ 35,40	€ 35,52	€ 125,40	€ 110,28	€ 229,80	€ 218,64
€ 450.000	€ 435,15	€ 456,47	€ 175,32	€ 176,12	€ 35,40	€ 35,52	€ 125,40	€ 110,28	€ 229,80	€ 218,64
€ 500.000	€ 483,50	€ 507,19	€ 175,32	€ 176,12	€ 35,40	€ 35,52	€ 125,40	€ 110,28	€ 229,80	€ 218,64

woz-waarde	Belastingdruk eigenaar én gebruiker (1PH)		Verschil			WOZ-waarde	Belastingdruk eigenaar én gebruiker (MPH)		Verschil	
	2012	voorlopig 2013	in €	in %			2012	voorlopig 2013	in €	in %
€ 150.000	€ 481,17	€ 474,08	-7,09	-1,47%		€ 150.000	€ 585,57	€ 582,44	-3,13	-0,53%
€ 200.000	€ 529,52	€ 524,80	-4,72	-0,89%		€ 200.000	€ 633,92	€ 633,16	-0,76	-0,12%
€ 250.000	€ 577,87	€ 575,52	-2,35	-0,41%		€ 250.000	€ 682,27	€ 683,88	1,61	0,24%
€ 300.000	€ 626,22	€ 626,23	0,01	0,00%		€ 300.000	€ 730,62	€ 734,59	3,97	0,54%
€ 350.000	€ 674,57	€ 676,95	2,38	0,35%		€ 350.000	€ 778,97	€ 785,31	6,34	0,81%
€ 400.000	€ 722,92	€ 727,67	4,75	0,66%		€ 400.000	€ 827,32	€ 836,03	8,71	1,05%
€ 450.000	€ 771,27	€ 778,39	7,12	0,92%		€ 450.000	€ 875,67	€ 886,75	11,08	1,27%
€ 500.000	€ 819,62	€ 829,11	9,49	1,16%		€ 500.000	€ 924,02	€ 937,47	13,45	1,46%

woz-waarde	Belastingdruk gebruiker		Verschil			WOZ-waarde	Belastingdruk gebruiker		Verschil	
	2012	2013	in €	in %			2012	2013	in €	in %
n.v.t.	€ 160,80	€ 145,80	-15	-9,33%		n.v.t.	€ 265,20	€ 254,16	-11,04	-4,16%

In de gemeente Goirle zijn er circa 2.500 huurwoningen.

Ten opzichte van 2012 zal de totale belastingdruk in 2013 voor eigenaren die een woning van € 250.000,00 of meer beperkt toenemen. Bij een gemiddelde woz-waarde van een woning van € 250.000,00 stijgt de belastingdruk met circa 0,01% voor een meerpersoonshuishouden. Bij de huurders is er sprake van lastenverlichting.